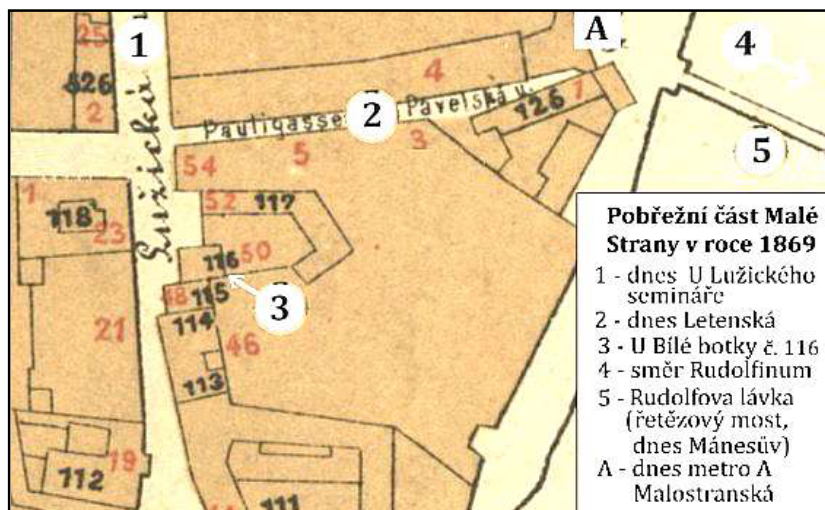

Kde bydlela Mata Hari

Ne, otazník tu nechybí. Protože nejdřív jsem objevila dům U Bílé botky, pak teprve jeho majitelku. Také musím vysvětlit, proč se mi nikdy nehodí současný plán Prahy. Je to zřejmé při pohledu na vedlejší obrázek, že tu nic nezakrývají dopravní, turistické a jiné značky.

V roce 1970 natočil režisér Jaroslav Duda film *Mata Hari* a do hlavní role obsadil Slávku Budínovou. Po úvodní taneční scéně pánové, oslnění její plnoštíhlou postavou zapředou rozhovor. Maryškin (J. Kačer) soudí: „Musí jí být nejméně třicet.“ Herečce bylo o šestnáct roků víc.

Slávka Budínová jako Mata Hari ve stejnojmenném filmu, 1970

Při křtu obdržela jméno Dobroslava, narodila se 21. 4. 1924 v Heřmanicích¹. Maminka zpívala v kostelním sboru a byla uznávanou ochotnickou herečkou. Otec byl soudním referentem a díky jemu musela Slávka absolvovat obchodní školu, ale už v osmnácti byla kandrdašem v ostravském divadle. Později přijala angažmá v Olomouci, ale v roce 1960 nepromeškala příležitost dobýt Prahu. Byla přijata do nově založeného Divadla E. F. Buriana. Její nejlepší vizitkou byli režiséři Steklý a Frič, kteří ji krátce před tím přivedli před kameru. O šest let později si koupila první nemovitost². Sice v nevalném stavu, leč obyvatelnou. Domek U Bílé botky už dva roky podléhal památkové ochraně a OPBH³ se rád takového břemene zbavil.

Ve filmu dostala Budínová první menší roli v *Anně proletářce* (1952). Významnější byla postava Rybové (na snímku) ve Fričově filmu *Povodeň* (1958). Skoro se nechce věřit, že to je ta krásná Valentýnka Nedobylová.

Dům U Bílé botky v ulici U Lužického semináře čp. 116. Zleva: starší nedatované foto, dále rok 2016 a 2019.

První zmínka o domě, zvaném také U Růžence nebo U Mariánského obrazu je v berní rule 1653, jako „domek vdovskej“. Jeho renesanční původ je ovšem starší. Byl postaven pro katolické studenty. Kromě semináře stával v bezprostřední blízkosti kostelík sv. Petra a Pavla v Rybářích a proto byl domek také zřejmě farní budovou. Paní Budínová si svůj splněný sen dokázala velmi zvelebit. Kromě střešních oprav nechala přebudovat přízemí na jeden velký pokoj s francouzským oknem, umožňujícím vstup na zahradu.

¹ Dnes část Ostravy

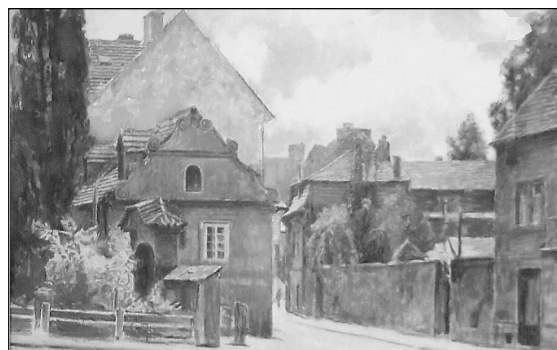
² Po svatbě si s manželem pořídili pro letní pobyty na Příbramsku starý mlýn. Chybně se jí připisuje vlastnictví domu na Maltézském náměstí. Ten patřil pouze manželovi a dědicem byl její nevlastní syn.

³ Obvodní podnik bytového hospodářství

Zahrada, sahající až k břehu Vltavy, brzy vzkvétala vším možným a všechno to krásné a romantické vyplňovalo jednu velkou mezeru. Herectví pojímala jako řeholi a tak se k mužům chovala velmi odtažitě. Ředitel Divadla E. F. Buriana Větrovec o ní řekl, že je to taková malostranská hraběnka. Despekt odvál čas a přezdívka jí zůstala jen v tom dobrém slova smyslu. Proč ne - byla to jedna z našich nejkrásnějších hereček žijící v téměř aristokratickém prostředí se starožitným nábytkem.

V jejím milovaném domečku s ní nejprve žili její rodiče. Když jí zemřel tatínek, vstoupil do jejího života konečně i jiný muž. O tom, jak se seznámila se svým manželem, vyprávěla v medailonku, natočeném r. 1992.

„Jednou mi zavolala kamarádka: - Půjď, máme báječnou večeři a je tady u nás režisér Toman. Já na to, že nikam nejdu. Že jsem ráda, když jsem jednou večer doma, a navíc žádného Tomana neznám. Když mě ale i moje maminka přemlouvala, tak jsem šla. Měl hezké modré oči, milý úsměv, působil klidně a vyrovnaně, moc toho nenamluvil, celkem sympaták.“
Za nějaký čas ho potkala cestou z divadelní zkoušky, jenže náhoda to nebyla. Čekal na ni, aby ji pozval na schůzku. Vzali se v roce 1977 v mongolském Ulánbátaru, během natáčení filmu *Ve znamení Tyrkysově hory*. Přiznala, že ji Ivo Toman žádostí o ruku zaskočil. Bylo jí už 53 let, ale opravdu ho milovala, tak souhlasila.

Neoznačený obraz v Muzeu hl. m. Prahy

Když v roce 1994 ovdověla, začala se vyhýbat společnosti a zavdala tak příčinu pozdějším všelijakým řečem o alkoholu, které bulvár po její smrti v roce 2002 hodně přikrmoval. Ve skutečnosti ještě v roce 2001 navzdory onkologickému onemocnění hrála v Polesného TV filmu *Ani svatí, ani andělé*. Publicistka Blanka Kovaříková řekla: „... ona vlastně zemřela včas (31. 7. 2002). Těsně před srpnovou povodní. Když voda stoupala, s úzkostí jsme se chodili dívat na její domeček, jestli vydrží.“ Vydržel, ale pak víc než patnáct let chátral.

Krásné dílko E. Mackové (olej 1989) nazvané „Dům s Mariánským obrazem“ je v držení rodiny režiséra Pavla Vantucha. Přimalovala bych už jen stín za oknem. Svítalo se, tak paní Budínová byla doma. Tehdy ještě netušila a určitě by si nepřála, aby její odchod na věčnost měl tak divnou dohru.

Vzdálení příbuzní se tahali o její dům, ale utřeli hubu. Paní Budínová neměla sourozence, ani potomky, čili žádného dědice ze zákona. V posledních letech života se jí vetřel do přízně starožitník Karel Příhoda, který jí slíbil, že tam vybuduje její, resp. herecké muzeum. Závěť, ve které mu dům se zahradou odkázala, měla všechny zákonné náležitosti a tak zůstala platná. „Hodný“ pan Příhoda už dříve „zachránil“ veškeré cennosti i nábytek a po skončení soudních tahanic prodal prázdný dům firmě R. Jelínek. V Muzeu slivovice nyní herečku připomíná pamětní deska v malém salonku.

